

БІЛАЙ Віра Йосипівна (29. 06(12. 07). 1908, м. Нікополь, нині Дніпроп. обл. — 12. 06. 1994, Київ) — ботанік. Мати **Т. Білая**. Доктор біологічних наук (1955), професор (1960), член-кореспондент НАНУ (1961). Заслужений діяч науки УРСР (1968). Сталін. премія (1952), Держ. премія УРСР у галузі н. і т. (1978), премія РМ СРСР (1983), премія ім. Д. Заболотного АН УРСР (1990). Державні нагороди СРСР. Закін. Криворіз. с.-г. інститут (1929). У 1930–35 — асп. Агроінженер. інституту цукр. пром-сті. Від 1935 працювала в Ін-ті мікробіології та вірусології НАНУ (1958–87 — зав. відділ., від 1987 — радник при дирекції). Фундатор пріоритет. напрямів у галузі експерим. мікології: вивчення токсинотворних грибів, біологічно актив. метаболітів грибів, фізіології та екології мікроміцетів. Її дослідж. з систематики та фізіології грибів роду *Fusarium* узагальнені в унікал.

монографії «Фузарии» (К., 1977), що стала цінним і єдиним в СРСР та світ. літературі посібником для наук. і практ. працівників. Разом із **М. Підоплічком** створила й запровадила в мед. практику антибіотик мікроцид. Масштабні дослідження антибіотич. властивостей здійснила на багатьох видах *Penicillium* та ін. грибах. Уперше встановила наявність летючих антибіотиків у видів роду *Mortierella*, *Trichoderma* і *Penicillium*. Разом зі своїми співроб. здійснювала пошуки протиракових речовин грибного походження. Провела цінне дослідження з вивчення стимуляторів росту вищих рослин, що утворюються грибами вітчизн. флори. Монографія «Микроскопические грибы — продуценты антибиотиков» (К., 1961) є унікал. працею у світ. літературі (1963 перекл. англ. мовою). 1956–57 брала участь у роботі 11-ї та 12-ї сесій ГА ООН, від 1982 була представником у Міжнар. комісії з вивчення грибів роду *Fusarium* при ФАО ООН.

Основні праці

Биологически активные вещества микроскопических грибов и их применение. 1965; Токсинообразующие микроскопические грибы. 1970; Методы экспериментальной микологии. 1972; Микробная коррозия и ее возбудители. 1980; Основы общей микологии: Учеб. 1980; 1982 (співавтор); Трансформация целлюлозы микромицетами. 1982; Микроорганизмы – возбудители болезней растений: Пособ. 1988 (співавтор); усі – Київ.

Рекомендована література

1. Липшиц.

І. Г. Скрипаль

Бібліографічний опис:

Білай Віра Йосипівна / І. Г. Скрипаль // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-39919>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).